



РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

София, 04 април 2013 г.

Конституционният съд в състав:

Председател: Димитър Токушев

Членове: Благвест Пунев
Пламен Киров
Красен Стойчев
Цанка Цанкова
Стефка Стоева

Кети Маркова
Георги Ангелов
Борис Велчев
Анастас Анастасов
Гроздан Илиев

при участието на секретар - протоколита Мариана Георгиева разгледа в закрито заседание на 04 април 2013 г. конституционно дело № 8 /2013 г., докладвано от съдията Гроздан Илиев.

Производството е с основание по чл.149, ал. 1, т. 2 от Конституцията на Република България.

Делото е образувано по искане на омбудсмана на Република България да бъде обявена за противоконституционна разпоредбата на чл. 11, ал. 5 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), обн. ДВ. бр.95/2006г.,

изм. и доп. ДВ. бр. 23/2013г., поради противоречието ѝ с чл. 4, ал. 1 от Конституцията.

Вносителят обоснова искането по следните съображения:

Със Закона за изменение и допълнение на ЗДДФЛ (ДВ, бр. 94/2012 г.) към чл. 11 е приета нова ал. 5, в сила от 01.01.2013 г, според която при авансово изплащане на дохода по чл. 38, ал. 13 от същия закон, доходът да се счита за придобит на датата на падежа на депозита или на датата на предсрочното му прекратяване. Поддържа се, че с така приетата разпоредба се придава обратна сила на въведения, считано от 01.01.2013 г., данък върху доходите от лихви по депозити на физически лица в случаите, когато съгласно договора, сключен между търговската банка и лицето, лихвата е изплатена предварително и доходът, получен преди да влезе в сила изменението на закона, с което се въвежда новия данък. С тези съображения се обосновава изводът, че разпоредбата на чл. 11, ал. 5 ЗДДФЛ е приета в нарушение на чл. 4, ал. 1 от Конституцията, съгласно който Република България е правова държава и се управлява според Конституцията и законите на страната.

С искането се мотивира тезата, че проявата на конституционния принцип за правовата държава и законност в областта на данъчното право е *правилото за неретроактивното действие* на данъчните норми. Тезата е обоснована с позоваване на Решение № 9/20.06.1996 г. по к.д. № 9/1996 г. в чиито мотиви Конституционния съд приема, че „данъчният закон действа занапред, от влизането му в сила насетне. Нормите, с които се въвеждат данъчни задължения или данъчни утежнения, трябва да бъдат създадени преди времето, за които те се отнася... . Гражданите трябва да знаят предварително, преди настъпването на финансовата година, данъците и техния размер, които те ще плащат”. В тази част са развити и съображения, че създадената с чл. 11, ал. 5 ЗДДФЛ фикция за придобиване на дохода от

лихви на падежа на практика въвежда данъчно задължение за гражданите по отношение на доход, придобит преди влизането на данъчния закон в сила, нарушавайки и принципа за правната сигурност, който е основен принцип и в правото на Европейския съюз. Поддържа се също така, че не са съобразени и мотивите на Решение № 7/10.04.2001 г. по к.д. № 1/2001 г. в частта с която Конституционният съд приема, че когато „обратното действие на закона, който посяга на придобити права, не е мотивирано в полза на висш обществен интерес без изразена ясна воля за уреждане на последиците, то не може да се определи по друг начин, освен като „експроприация”, институт несъвместим с принципа на правовата държава.

Производството по делото, съгласно чл. 19 от Закона за Конституционен съд (ЗКС) е във фазата за проверка на допустимостта на искането.

Конституционният съд, приема, че искането е допустимо по следните съображения.

Искането е отправено от легитимен правен субект - омбудсмана на Република България, на когото съгласно чл. 150, ал. 3 от Конституцията е предоставено правомощието да сезира съда за установяване противоконституционност на закон, с който се нарушават правата и свободите на гражданите.

Конституционният съд е компетентен да се произнесе по така отправеното искане, тъй като разполага с правомощието по чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията да се произнася по установяване противоконституционност на законите, а в настоящият случай предметът на искането се предопределя от претендираната противоконституционност на чл. 11, ал. 5 от ЗДДФЛ. Не е налице отрицателната процесуална предпоставка визирана в чл. 21, ал. 5 от ЗКС, тъй като по този предмет Конституционният съд не се е произнасял, включително и по неговата допустимост.

Искането е изготвено в писмена форма с надлежно мотивирани фактически и правни съображения, предявено е при съобразяване изискването на чл. 17, ал. 1 от ЗКС, след обнародване на оспорената норма – чл. 11, ал. 5 от ЗДДФЛ.

С оглед предмета на делото и на основание чл. 18, ал. 2 от ЗКС като заинтересовани страни следва да бъдат конституирани: президентът на Република България, Министерският съвет, министърът на финансите, Българската народна банка, Националната агенция за приходите, главният прокурор, Върховният административен съд, омбудсманът на Република България, Висшият адвокатски съвет, Асоциацията на банките в България.

Мотивиран от гореизложеното и на основание чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията и чл. 19, ал. 1 от ЗКС, Конституционният съд

О П Р Е Д Е Л И:

Допуска до разглеждане по същество искането на омбудсмана на Република България за обявяване на противоконституционност на чл. 11, ал. 5 от Закона за данъците върху доходите на физическите лица (ЗДДФЛ), обн. ДВ, бр. 95 от 2006 г, изм. и доп. ДВ. бр. 23/2013г..

Конституира като заинтересовани страни по делото президента на Република България, Министерския съвет, министъра на финансите, Българска народна банка, Националната агенция за приходите, главния прокурор, Върховния административен съд, омбудсмана на Република България, Висшия адвокатски съвет, Асоциацията на банките в България на които да се изпратят преписи от искането и определението като им се предостави възможност в 20-дневен срок да представят становища и доказателства.

На вносителя да се изпрати препис от определението, с указание за предоставената му възможност, в 14-дневен срок да представи допълнителни съображения в подкрепа на искането.

Председател:

Димитър Токушев